

Отец благоволи
да всели в Него
свършената
пълнота.

Колосяни 1:19

ТЕМА НА БРОЯ

РЕДАКЦИОННА

Благодатта е една от най-важните и често изтъквани характеристики на християнството. Но същността на благодатта не е никак лесно да бъде схваната интелектуално или облечена в точните думи. Тя трябва да бъде преживяна. А един от моментите, в които можем най-ясно да се срещнем с нея, е Рождество Христово. В определен момент от историята, „заради нас и нашето спасение“, както казва Символът на вярата, безкрайният Бог става конкретен човек, Безтелесният придобива форма на малко бебе и Всемогъщият се предава беззащитен в ръцете на едно бедно еврейско семейство. Това доброволно принизяване („кенозис“, ако използваме богословското понятие) е една от върховните прояви на благодатта. Тя струва скъпо и се раздава докрай.

Въпреки това благодатта не се вижда никак лесно. Божието възплъщение се случва в една незначителна римска провинция, а Исус е поверен на никому неизвестно семейство. През целия Си живот Той остава непознат за по-широкия свят, а накрая умира нареден сред обикновени престъпници – един от хилядите ежегодно разпъвани на кръст злодеи, чийто имена никой не си е правил труда да помни. Дори и в наше време, когато християнството се е превърнало в най-голямата световна религия, а Рождество – в официален празник, неговата същност е до голяма степен замъглена и изкривена.

Въпреки това Рождество Христово е една покана. Бог ни приканва да поемем дланта, която Той протяга към нас, и да преживеем удивителната благодат, която ни дава.

Надяваме се, че и ти, скъпи читателю, ще се докоснеш до нея!

Радостин Марчев

Пълнота от радост

Емил Марков

Така се получава, че по това време на годината с едно общо приготвление всъщност празнуваме два различни празника: Рождество Христово и Нова Година. В зависимост от светогледа си, хората наблягат на единия или другия празник, макар че има и такива, които не правят разлика – важно е да си починат. За християните, разбира се, приоритет е Рождество.

Бъдни вечер в компанията на близки, на другия ден Рождествена служба в църквата и после тиха и свята нощ с християнска програма или филм; като цяло така празнуваме. Що се отнася до посрещането на Нова година и всичко, свързано с традициите на празника, ние се включваме, но внимаваме да не се отпускате прекалено.

Нехристияните, обратно, почитат някои народни традиции около Рождество, но се пазят от религиозност. Новогодишният празник е моментът, когато ще се отпуснат напълно и ще се чувстват в свои води. Като че ли и в двата лагера изпитват някакво раздвоение и подозрение към онзи, другия празник...

А дали между Рождество и Нова Година няма повече общо, отколкото се предполага? Може би неслучайно тези празници почти са се слели във времето! Дали и двата не са еднaкво свързани с онази история за Началото, за която ни разказва Библията...

следва на 2 стр.

Библейският преводач, който промени немския език

БИБЛИЯТА

Владислав Райчинов

През 1521 г. Мартин Лутер, отлъчен от папата и обявен за престъпник от Свещената римска империя, намира убежище в замъка Вартбург край Айзенах. Това става благодарение на курфюрста на Саксония Фридрих III – един от първите германски князе, които подкрепят идеите на протестантската Реформация. Докато се укрива в замъка (май 1521 – март 1522 г.), Лутер се захваща с превод на Новия завет, а намерението му в дългосрочен план е да направи цялата Библия достъпна на говорим немски.

ПОДГОТВИТЕЛНА РАБОТА И ПЪРВИ ПРЕВОДИ

Лутер решава да започне с Новия завет, тъй като задачата е сравнително по-лека. Впрочем, той не е първият, който се захваща да преведе Библията на немски език – между 1466 г. и началото на двайсетте години на XVI век вече съществуват осемнадесет други опита. Но за разлика от тези издания, основани на латинската Вулгата: официалния каноничен текст на Католическата църква, Лутер взема решение да се обърне към оригиналните библейски езици: гръцки и еврейски. За превода на Новия завет, например, той се позовава най-вече на гръцкото издание на Еразъм (по-късно наричано *Textus Receptus*), макар да има осезаеми несъгласия с някои пасажи.

следва на 4 стр.

ГЛАСЪТ НА АМВОНА

Съзиждането на Христовото тяло

п-р Тим Фолкнър

Днес ще поговорим за Божия замисъл относно живота и дълголетие на Христовата Църква. Църквата е жива, динамична и нарастваща. А под дълголетие на Църквата разбирам това, че тя устоява от поколение на поколение, така че нашите деца и внуци да имат стабилна общност, където се покланят и да растат.

Бог иска всяка църква да бъде пълна с живот и да устои във времето. В Ефесяни 4:11-13 четем, че целта на Бога е „да се усъвършенстват светиите, за делото на служението, за съзиждането на Христовото тяло, докато всички достигнем в единство на вярата и на познаването на Божия Син, в пълнолетно мъжество, в мярката на ръста на Христовата пълнота“.

следва на 3 стр.

Пълнота от радост

Емил Марков

следва от 1 стр.

Безспорно, раждането на Исус поставя началото на нова ера в човешката история. Разделянето на вековете на „преди“ и „след“ Христос не е само за статистическо удобство. Въплъщаването на Бога като човек и физическото Му присъствие сред хората е наистина ново, уникално историческо събитие. Чрез Него действително идва светлината на света.

Решението това събитие да се отпразнува в периода, когато денят започва да расте и светлината да се увеличава, е физическото потвърждение на станалото в духовния свят. Докато земята се върти и на нея има живот, човечеството отново и отново ще свързва настъпващата светлина с идването на Христос. Ще празнуваме това присъствие и то ще ни обновява. И преди раждането на Божия Син обаче е имало хора и са се случвали важни неща. Кога е започнало всичко, къде и по каква причина?

Има ли и тази древна част от историята своето начало? За онези, които се доверяват на библейския разказ, такава има: „В началото Бог сътвори небето и земята“ (Бит. 1:1). Християните знаят защо е било поставено това начало. Космосът, земята, растенията и животните, ангелите –

всичко е създадено за хората, а те на свой ред са специалният подарък за Исус от Неговия Баща. Онези, които приемат Христовата жертва, наистина ще бъдат с Него във вечността! Исус го заявява в първосвещеническата Си молитва: „Изяхих името Ти на човеците, които Ми даде от света. Те бяха Твои и Ти ги даде на Мен“ (Йоан 17:6).

В началото цялото творение е добро. Поради греха на Адам и Ева злото навлизат в света, но далечният спомен поддържа у нас дълбок копнеж по изгубения Рай – когато мъдростта, красотата и любовта са бележи цялото творение. За кратко някъде в нас се пробужда носталгията по онази хармонична свързаност между Твореца и творението, а сърцето ни иска да върши добро.

Това е сезонът, когато говорим за прошка, разменяме си подаръци, вярваме в чудото, съчувстваме си и си помагаме взаимно. Но после празниците отшумяват и ние отново потъваме в света на забравата...

Някъде по пътя пратката, този прекрасен подарък на Бащата към Сина, се е повредил. А Исус се заема лично да поправи щетите. Но на всеки човек му е дадено лично да избере дали иска да бъде част от процеса на възстановяване – както на собствения си живот, така и на целия този объркан свят. И докато това стане, всяка зима по това време се чудим на кое начало да отгледем по-голямо внимание: на началото на творението или на началото на възстановяването.

А не е ли по-добре всъщност да почитем и двете, като ги отпразнуваме пълноценно и истински? Да приветстваме идването на Исус, Светлината на света, с притихване, съзерцание и благодарност, а после да сгреем сърцето си с надежда и да се включим в някое благородно начинание, заедно с ближните.

И така, докато си разменяме подаръци, нека помним, че самите ние сме подарък – от Отец за Сина. И нека да празнуваме заедно с Исус в пълнота! „Пред Твоето присъствие има пълнота от радост, отгласно на Тебе – всякога веселие“ (Пс. 16:11). □

АБОНИРАЙТЕ СЕ ЗА 2025 ГОДИНА!

СКЪПИ ПРИЯТЕЛИ,

Сърдечно ви благодарим за доверието, любовта и търпението, които проявявате към екипа на *Зорница*. За нас всички вие сте съработници в едно споделяно и ценно дело. Вече знаете, че през 2024 г. вестникът срещна сериозни предизвикателства.

Редакционният екип активно търси възможности и решения, за да гарантира бъдещето на нашия ценен вестник. Нуждаем се както от абонаменти (индивидуални и групови), така и от финансови дарения. В редакционното каре ще намерите информация за връзка с редакционния екип и банковата сметка на Българското евангелско дружество, което издава *Зорница*.

През 2025 г. вестник *Зорница* ще продължи да излиза редовно. Разликата е, че вместо месечник отсегга насетне той ще бъде двумесечник. Наред с това досегашният му обем от 8 страници ще се удвои на 16 страници. Това означава, че читателите няма да изгубят нито една страница от *Зорница*. Променя се само честотата на разпространение.

ГРУПОВ АБОНАМЕНТ

Както обикновено, можете да се абонирате като група (в църквата, в офиса, във входа). За да се договорим на чий адрес да изпращаме пакета ви, се обадете или ни изпратете писмо на посочените по-долу телефон и адрес. Гъвкави сме и ще намерим най-добрия за вас вариант за групов абонамент.

Първият брой – за януари/февруари – ще излезе в края на месец януари. Общо през годината очаквайте шест двойни броя.

ЛИЧЕН АБОНАМЕНТ

За личен абонамент се обърнете към местния пощенски клон. Каталогният номер на *Зорница* е **312**. Можете да се абонирате:

- ☉ за половин година 8 лева
- ☉ за цялата година 16 лева

Вестник *Зорница* е издание с консервативен протестантско-евангелски характер. Списва се от редакционна колегия към **Българско евангелско дружество**.

По второстепенни доктринални въпроси редакцията допуска разнообразие от мнения. Становището на даден автор невинаги съвпада с това на редакционната колегия.

РЕДАКЦИОННА КОЛЕГИЯ

Влади Райчинов, Владимир Железов,
Данаил Игнатов, Джесика Иванова, Емил Марков,
Олег Константинов, Радостин Марчев,
Станислав Алексиев, Тодор Велчев

ЗОРНИЦА

БЪЛГАРСКО ЕВАНГЕЛСКО ДРУЖЕСТВО

адрес: БЕД, ул. Солунска 49, София 1000 | email: vestnik.zornitsa@gmail.com | FB: vestnikzornitsa | web: zornitsa.bg | тел.: 0892 250 517

Редактор на броя: Радостин Марчев
Коректори: Тодор Велчев, Влади Райчинов
Предпечат: Васил Папратилов
Печат: *Прима принт* ЕООД

Каталожен номер за абонамент
към Български пощи: 312
ISSN: 0861-3826

Зорница се нуждае от финансова подкрепа. Бъдете съработници на най-старото българско периодично издание!

Ще бъдем благодарни, ако обмислите с молитва да бъдете спомоществователи на изданието!

Българско евангелско дружество | IBAN: BG84 BPBI 7942 1021 9606 01 | BIC: BPBIBGSF

Съзиждането на Христовото тяло

п-р Тим Фолкнър

следва от 1 стр.

Тези стихове показват, че Бог дава специфични дарби на Църквата: апостоли, пророци, благовестители, пастори и учители. Последните две е възможно да са една и съща длъжност, но днес ще оставим този анализ настрана. По-скоро искам да помислим за предназначението на всички тези дарби. Според апостол Павел тяхната цел е „да се усъвършенстват светиите, за делото на служението, за съзиждането на Христовото тяло“. Тоест, местната църква, в цялата си пълнота от личности, възрасти, етноси, трябва да се изгражда, стабилизира и развива.

Когато чуем думата „апостол“, може би си представяме личност като апостол Павел: изключителен човек, отделен за специална мисия. По същия начин, когато чуем понятието „благовестител“, може да се сетим за Били Греъм, един от най-големите благовестители на миналия век. Но ако разчитаме само на фигури като Павел или Били Греъм за растежа и дълготийето на Църквата, това няма да е достатъчно. Божият замисъл е всеки вярващ да участва активно. Никои от нас не е изключен. Растежът на Христовото тяло не е възложен единствено върху пастира или ръководителя на общността. Църквата се изгражда не само от усилията на няколко посветени служители, а от активното участие на всички нейни членове.

Наистина, пастирят има отговорност да работи с цел „да се усъвършенстват светиите за делото на служението“ (12 ст.). Той е посветен да подготвя поучения и проповеди, да следи развитието на хората, да ги посещава у дома или да се среща с тях за духовен разговор. Но кои са тези „светии“? В много култури тази дума се тълкува като „светци“ – тоест, като някакви специални личности, свръхчовеци, останали в историята с различни чудеса или изключителна духовност. Но библейската гледна точка е различна. Всеки, който е положил вярата си в Исус Христос, е светец. Бог ни вижда не

само какви сме сега, но и какви ще станем. Във всички Свои чада Той съзира потенциални служители и активни участници в Неговото дело.

В тази връзка, подготовката и участието са от ключово значение. Всеки пастир, в известен смисъл, е *временен пастир*. Макар да се молим за дълги мандати и стабилно ръководство, всеки пастир служи за определен период от време. Ще се молим и за новия водач на Международната баптистка църква в София, брат Ейбъл Макахамдзе – нека Бог му даде няколко десетилетия пълноценно служение тук! Но колкото и време да трае то, все пак служението му е временно. Той ще служи сред местната общност, но развитието и растежа на вярващите е отговорност, която се споделя от всички вярващи – поотделно и заедно като църква.

Сигурно сте чували за така наречения *Принцип на Парето*, известен още като „правило 80/20“. Съгласно него, в почти всяка общност, подобна на местната църква, около 20% от хората вършат около 80% от работата. Това явление се наблюдава в много области, включително и в църквата. Но това не е Божият замисъл. Бог иска широко участие. Ролята на пастира е да подготвя хората, да ги изгражда и изпраща, да им делегира отговорности – а не да върши цялата работа сам. Когато се включват повече хора, църквата става по-здрава и силна.

В практическо отношение включването в църквата може да се оприличи на етапите на развитие на човешкото същество: пълзене, ходене и тичане. Досуц както децата не започват да тичат веднага след раждането си, така и новоповярвалите хора първоначално започват с малки стъпки на участие в общността. След време започват да ходят все по-уверено, а след още няколко и друга година духовно израстване вече са готови дори да тичат, включвайки се напълно в служението. Винаги ще има хора на различни етапи, но целта е да има прогрес. Прогрес означава, че всеки човек, със своето темпо, става все по-активен в изпълнението на Божията воля за църквата.

Можем да мислим относно отговорностите си в три преплитачи се части: *моята част, твоята част и Божията част*. От

нас не се очаква да изпълняваме Божията част – това е ролята на Бога. Остава само да вършим *нашата част* с посвещение и вярност. Ако всички хора изпълняват онава, което могат и което са поели като ангажирани към местната църква, ще има растеж, благодат и успех. Това е разковничето да изграждаме тялото на Христос и да виждаме как църквата се обогатява духовно, израства в познание на Бога и се умножава по численост.

Фокусът на това виждане е върху щафетата между поколенията. Според пасаж в Ефесяни 4 глава, акцентът

в изграждането на Христовото тяло пада не само върху собственото ни историческо време, а и върху децата и внуците ни, които може би ще бъдат част от тази или някоя друга местна църква. Това е визия за дългосрочен растеж и стабилност в Христос. Когато се подготвяме и участваме заедно в живота на църквата, това наше посвещение обезпечава нейното здраве и устойчивост за бъдещите поколения.

И така, кой е отговорен за растежа на църквата? Само пастирят ли? Не, отговорността се споделя от всички нас. Нека да благодарим на Бога, че изпраща в София пастирското семейство на Ейбъл и Мърси Макахамдзе (и техните деца Нейтън и Куку). Но наред с това нека и да помним, че растежът се случва чрез колективните усилия на цялата църковна общност. Нека да насърчаваме и подкрепяме ръководителите на църквата с признателност към Бога, но също така нека поемем и своята част от отговорността.

Предизвикателството към всеки от нас е следното. Каква е *твоята* роля? Готов ли си да участваш без отлагане в съзиждането на твоята църковна общност или ще чакаш първо да пораснеш духовно? Божието дело ще ни надживее. Бог продължава да работи и няма да се спре, дори и ако самите ние решим да останем пасивни. Но Той желае всеки вярващ да бъде посветено и активно включен, духовно съпричастен с молитва, с грижа, с добра дума, с библейско слово и с практическа помощ за усъвършенстването на светиите, за делото на служението и за съзиждането на Христовото тяло. □

Проповедта е изнесена на 17 ноември 2024 г., когато Тим Фолкнър гостува в България за ръкополагането на новия пастир на Международната баптистка църква в София п-р Ейбъл Макахамдзе.

П-р Фолкнър е ген. секретар на *Международната баптистка конвенция (IBC)* от есента на 2020 г., а преди това служи като президент на IBC за две години. Той е избран с почти единодушна подкрепа след 15-месечно търсене. Двамата с Джаки служат като мисионери в Италия повече от две десетилетия, по-голямата част от които прекарват като пастирска двойка в международната баптистка църква „Il Faro“ в Неапол. През 2019 г. Тим предава ръководството на църквата на Даниело Боца, след продължителен период на наставничество и подготовка.

Служението на Фолкнър в Италия включва интеграция на международната църква „Il Faro“ сред местната евангелска общност, както и активно изграждане на водачески екип, готов да поеме ръководството. Тим е изиграл ключова роля в разширяването на мисията и утвърждаването на църквата като мултикултурен християнски център.

Семейство Фолкнър продължават да служат на международната баптистка общност с визия за развитие на водачески умения, разширяване на възможностите за ученичество и иновации в служението.

Тим и Джаки имат три деца: Райън, Камрин и Джаней, които живеят в САЩ и следват кариерните си пътища, вдъхновени от примера на своите родители и от тяхната вяра в Божието водителство.

Библейският преводач, който промени немския език

490 години от Лутеровия превод на Библията

Владислав Райчинов

следва от 1 стр.

„Преводът на Лутер не е само едно от най-важните произведения на немски, но и едно от най-значимите литературни постижения в западната история“, пише д-р Ерик Херман, преподавател по историческо богословие и директор на Центъра за изследвания на Реформацията. „Забележително е неговото умение да улови същността на текста и да го направи разбираем за обикновения човек.“

Лутеровото първо издание на Новия завет се появява през септември 1522 г. Успехът е незабавен – първият тираж се изчерпва в рамките на три месеца. През декември е отпечатано второ издание, в което Лутер е въвел редица корекции. През целия си живот той ще продължи да преразглежда и подобрява превода.

БИБЛЕЙСКАТА КОЛЕГИЯ

Преди да се захване с Новия завет обаче, Лутер вече е опитвал да превежда други библейски текстове – например Псалмите на изповед и покаяние, чиято употреба по време на пост е била утвърдена по-рано от папа Инокентий III (Псалми 6, 31, 37, 50, 101, 129 и 142). Освен тях той превежда Декалога, Господнята молитва и апокрифната „молитва на цар Манасия“. Тези преводи се разпространяват широко и получават топъл прием. Поради настоятелните увещания на негови близки приятели – особено от страна на реформатора Филип Меланхтон (наричан *praeseptor Germaniae*, т.е. „учител на Германия“) – Лутер взема решение да се захване с по-мощен превод.

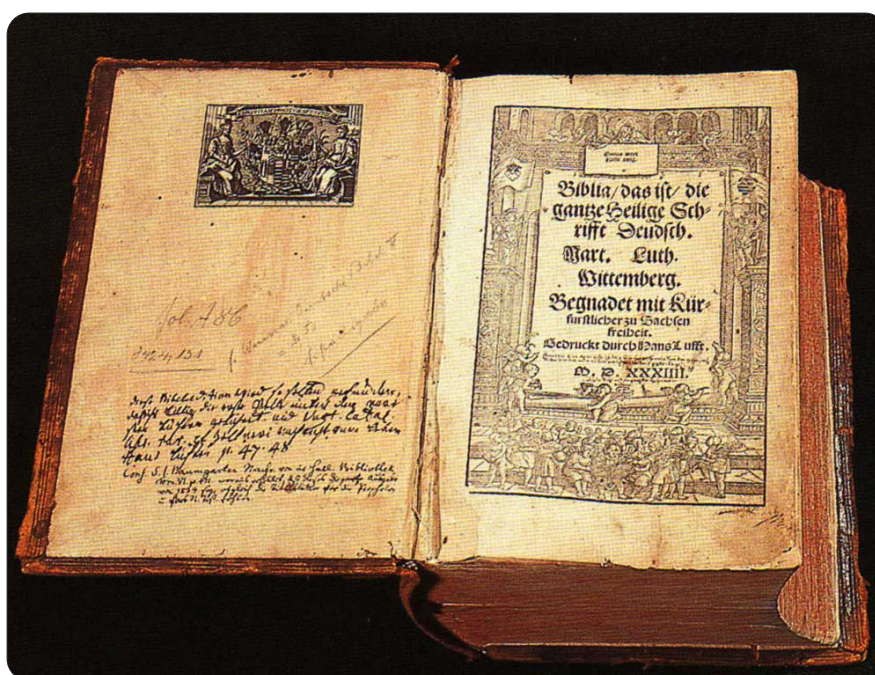
За целта той събира екип от учени, наречен „библейска колегия“. Тази група, включваща личности като Меланхтон (за старогръцки), Бугенхаген (за латински) и други, започва да се събира редовно, за да обсъжда преводачески проблеми и да търси формулировки на сложни библейски понятия на немски език.

Според някои сведения, когато срещат по-големи трудности с разбирането на еврейския текст, те се консултират и с еврейски равани. С помощта на този екип, Лутер съумява да постигне сериозно ниво на точност и приемственост в превода.

ЗАЩИТА НА ПРЕВОДАЧЕСКИЯ ПОДХОД

В дейността си като преводач Мартин Лутер се сблъсква с немалко критики. В своя труд *Писмо за преводачеството*, публикуван през 1530 г., той отговаря на обвиненията в ерес и неточности. Особено остри критики са изказани относно думата *allein* („само“) в изрази „само чрез вяра“ от Римляни 3:28, която Лутер е добавил, за да подчертае значението на вярата като основа на оправданието на човека. Според Лутер този израз е естествен в немския език и съответства на смисъла на текста, въпреки че наречието „само“ не присъства в оригинала. В следния откъс от писмото Лутер защитава въпросното преводаческо решение:

„Напълно съм наясно, че думата *sola* липсва в оригиналния гръцки или латински текст на Римляни 3:28. Няма нужда напистите да ми го казват – знам го отлично. Факт е, че буквите *s-o-l-a* ги няма там. Но тези глупци са се вторачили в тях като крави в нова порта, без да осъзнават, че думата действително изразява смисъла на текста. Ако преводът трябва да е ясен и силен, то тази дума е на мястото си там. Искам преводът да звучи на немски, а не на гръцки или латински. А природата на нашия език е такава, че когато утвърждаваме едно нещо, а отричаме друго, ние използваме *allein* („само“) в противовес на *nicht* („не“) или *kein* („никакъв“). Например казваме: „Селянинът носи *allein* зърно и *kein* пари“; „Наистина не ти нося (*nicht*) пари, а зърно (*allein*)“; „Ти сякаш написа (*allein*) това, но не го (*nicht*) прочете.“ Такива примери има безброй в ежедневната употреба на езика ни.“

По-нататък в същото есе Лутер пояснява, че това решение по никакъв начин не променя текста, а напротив – прави го по-ясен и по-завършен. „Няма да се допитваме до начетения латинец как се говори на немски, както искат тези магарета, – настоява той. – По-скоро трябва да питаме майката вкъщи, децата на улицата, обикновения човек на пазара. Трябва да се водим от техния език и от тяхното говорене и да съобразяваме превода си с тях. Ето тогава ще вникнат в смисъла и ще знаят, че им говорим на немски.“

ШЕСТТОМНО ИЗДАНИЕ С ИЛЮСТРАЦИИ

Превод на цялата Библия на говорим немски (общо 75 книги, заедно с апокрифите и неканонични) е публикувана в шест тома през 1534 г., точно преди 490 години. Изданието, отпечатано от Ханс Луфт във Витенберг, е обогатено със 117 оригинални гравюри. Последното е израз на новаторска за времето тенденция (след 1522 г.): добавяне на илюстрации, които да подсилят посланието на текста.

Този превод на Мартин Лутер ще окаже дълбоко влияние върху развитието на езика, популяризирайки определени думи и изрази и спомагайки за установяването на

единен книжовен немски. В проекта важен принос имат фигури като Йоханес Бугенхаген, Юстус Йонас, Каспар Кройцингер, Филип Меланхтон, Матеус Аврогалиус и Георг Рьорер. Лутер си служи и с немската граматика на хебраиста Йохан Ройхлин (за когото Зорница писа по-рано тази година).

Този първи превод на цялото Писание на говорим немски се превръща в истински „бестселър“. За обикновения читател изданието е доста скъпо – Библията от 1534 г. без подвързия струва колкото едномесечно възнаграждение. При все това църкви, проповедници и училища го закупуват непрестанно. Лутер продължава да работи по усъвършенстването му в нови препечатки, а до смъртта му през 1546 г. вече има продадени повече от 200 хиляди копия.

ВЪЗДЕЙСТВИЕ ВЪРХУ ЕВРОПЕЙСКИТЕ ЕЗИЦИ

Корените на редица познати ни днес изрази могат да се проследят до Лутеровия превод и по-късно през английската Библия на Уилям Тиндейл. Така например немското *natürlich* от I Коринтяни 2:14 става *natural man* („естественият човек“) при Тиндейл, а *auf dem Gebirge* от Матея 2:18 се превежда като *on the hills* („по хълмовете“). Тиндейл следва Лутер при фразите *place of dead men's skulls* („място на черепи на мъртвци“, Йоан 19:17), *Doctors in the Scripture* („учители по Писанието“, I Тим. 1:7), както и при думата *hosianna* (Мат. 21:15).

Подобно на Лутер, Тиндейл избягва латинизирани термини, като по-скоро предпочита думи, които са по-близки до неговите читатели: *repent* вместо *do penance*, *congregation* вместо *church*, *Savior* или *elder* вместо *priest*, както и *love* вместо *charity* (за гръцкото съществително *ἀγάπη*).

И двата превода се отличават с ритмичност и плавност на разказа, като Тиндейл видимо подкрепя доктрината за оправдание чрез вяра, на която Лутер държи толкова много. Предвид факта, че преводът на Тиндейл съставлява над 90% от Новия завет на KJV и повече от 75% от английската версия RSV, влиянието на Лутер е осезаемо и в нашето съвремие.

Въпреки че съвременният немски се различава значително от езика на Лутер, неговата Библия остава основа за редица преводи и се използва широко до днес. Освен това Лутеровият текст служи като модел за други библейски преводачески опити: на датски, шведски, норвежки, холандски. Така Библията на Лутер става не само символ на протестантската Реформация, а и на културната и езиковата реформа на Германия и Северна Европа.

Мартин Лутер е притежавал изключителен талант в много области. Но може би едно от най-значимите приложения на често недооценения му гений е неговото умение като преводач и автор на литература. Без неговата Библия от 1534 г. на разбираем немски както протестантската Реформация изобщо, така и формирането на германското самосъзнание вероятно биха поели по съвсем различен път. □

Трите движения на псалмите

п-р Джесика Иванова

II част

Статията е съвместна публикация със сайта www.methodist.bg, където е поместена на 30 март 2024 г.

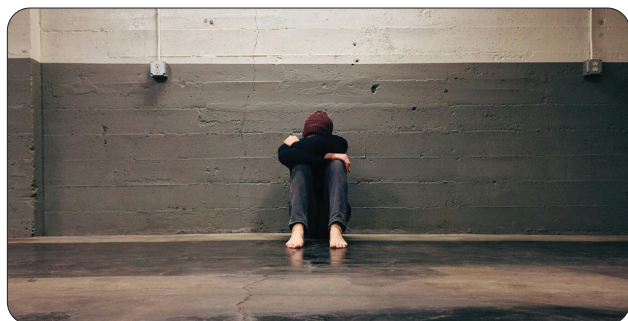
В църквата има проблем с песните, които пеем. Най-често пеем песни, в които прогласяваме, че Бог е жив и действа като Създател; че законът Му е свършен; че Той ще отплати на нечестивите; че е изворът на всяка мъдрост и че когато сме във взаимоотношение с Него, ще живеем спокойно и благословено.

Всичко това е вярно. Има много такива псалми – **псалмите на ориентация** – когато пътят пред нас е ясен и гладък; когато виждаме маркировките и се чувстваме „ориентирани“ в правилната посока. В църквата предпочитаме да пеем такива песни и те запълват почти целия ни репертоар.

Но животът не се състои само от такива моменти. Всяка неделя хора прекрачват прага на църквата. От външния им вид не винаги става ясно, кой страда от загуба на съпруг, от лоша новина от лекар, от липса на работа, от спонтанен аборт, от криза на вярата или от неочаквана депресия. Животът е пълен с моменти на дезориентация, в които може да ни се струва, че Бог е загубил контрол и че всичко се преобръща.

Но интересната истина е, че в Библията има песни не само на ориентация, а и за времена на дезориентация. Голям брой от псалмите са песни на плач, протест и оплакване за обръкваността, която срещаме в света. **Псалмите на дезориентация** са познати и като „псалми на тъмнината“. Докато псалмите на ориентация разказват за свят, в който всичко е балансирано, симетрично и има смисъл, тези псалми говорят и за другата истина, която виждаме в живота. Има хора, които не обичат тези псалми и твърдят, че те говорят за неверие и неуспех. Но за вярващата общност тяхната употреба е смела проява на вяра. Понякога ни се струва, че те са прекалено искрени, дори груби в начина, по който изразяват дълбоките чувства на псалмиста.

Тези псалми твърдят, че дори времената на безредие и смущение имат място в живота на трансформиращата вяра. Чрез тези псалми виждаме, че в разговора ни с Бога няма забранена за нас тема. В псалмите на дезориентация писателят не се опитва да бъде учтив или дискретен, а директно обвинява Бога и изразява немислими мисли и неизразими думи.

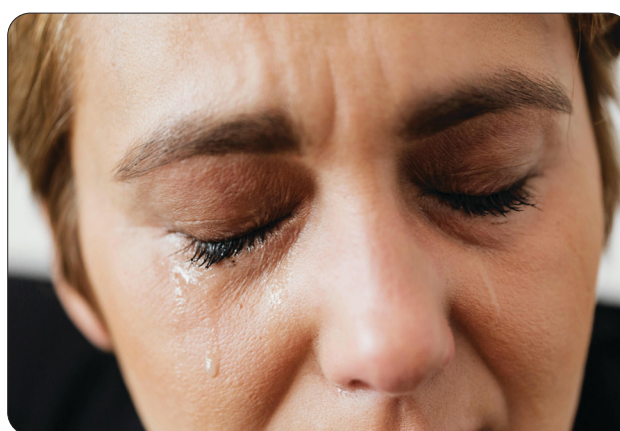

Всички псалми на дезориентация (като Псалми 6, 32, 38, 51, 102, 130 и 143) споделят две характеристики: (а) обръщението е винаги към Яхве; и (б) макар речта да е освободена от учтиви думи и дори скандална, тя винаги съдържа молба, жалба и хвала.

В молбата авторът се обръща към Бога въз основа на дългите отношения на доверие помежду им и смело Го моли да действа. Псалом 13 започва така: „Докога, Господи, ще ме забравяш съвсем? Докога ще криеш лицето Си от мен?“ Ситуацията е напрегната. Намеква се, че несправедливостта е

резултат от невниманието на Яхве и това създава напрежение в отношенията с Него.

В Псалом 13:3 молбата е изразена така: „Погледни, послушай ме, Господи, Боже мой, просвети очите ми.“ Има псалми, които са лични по характер (като Пс. 13, 86 и 35), докато други се изказват от името на цялата общност (Пс. 74, 79, 137). Псалом 74:2 казва: „Спомни си за събранието Си, което си придобил от древността.“ Молбата и жалбата вървят ръка за ръка. Може да предхождат хвалата или да бъдат в друга последователност.

Жалбата обяснява колко отчаяна е ситуацията. Има спешна нужда: болест, изолация, затвор, унищожение. Говорителят превръща своя проблем в проблем за Яхве, Който е способен и длъжен да направи нещо по въпроса. Псалом 13:3-4 гласи: „...да не би да заспя в смърт; да не би да каже неприятелят ми: „Надвих му“ и да се зарадват противниците ми, когато се поклатя.“ Тук псалмистът не твърди, че е невинен (както в Псалом 69:4: „тогава ме застави да върна онова, което не бях грабнал“) и не търси прошка за греха си (като в Псалом 51, където Давид се покаява след прелюбодейството с Витсавее). По-скоро молбата към Бога е да бъде верен и да действа. Често се появява идеята, че Бог трябва да действа заради името Си („заради името Си, ръководи ме и ме направлявай. Измъкни ме от мрежата, която скришно поставиха за мене“, Пс. 31:3-4).

Голямата изненада е, че псалмите на дезориентация не съдържат само молба и жалба, а винаги стигат до хвала. Псалом 13:4-5 заявява: „Но аз уповавам на Твоята милост, сърцето ми ще се радва в спасението Ти. Ще пея на Господа, защото е бил щедър към мен.“

Хвалата звучи изненадващо. Нещо се е променило. Нуждата, спешността и отчаянието се превръщат в радост, благодарност и благополучие. Хвалата най-често показва сигурност, че Яхве е чул молбата и жалбата на псалмиста („Господ е чул гласа на плача ми; Господ е послушал молбата ми. Господ ще приеме молитвата ми“, Пс. 6:8-9). Понякога псалмистът обещава да изпълни обет („Ти, Боже, си чул оброците ми, дал си ми наследство, каквото давах на онези, които се боят от името Ти“, Пс. 61:5). Винаги идва момент, когато Бог престава да бъде обвиняван и става достоен за хвала (вж. Пс. 13:4-5; 22:21-22).

Какво обаче може да предизвика такава голяма промяна, че псалмистът да

премине от молба и жалба към хваление? Всичко насочва към едно вътрешно, духовно преживяване. Бругеман го нарича „заветно-богословско движение“. Чрез изливането на мъката и изразяването на жалбата и молбата, псалмистът като че ли бива освободен да хвали Бога. Той си спомня, че Бог е всемогъщ и достоен за хвала.

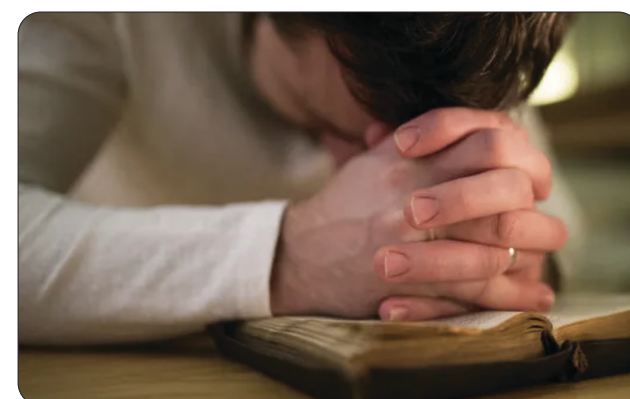
Факт е, че всеки човек преживява моменти на дезориентация. Опасявам се, че нашите църкви и богослужения често не оставят място за това. Псалмите на дезориентация ни дават пример как да бъдем искрени с Бога, а също така и как Бог не ни оставя сами в нашата мъка. Той не се страхува от нашата искреност. Може би проблемът не е само в песните, които пеем, а и в чувството на неудобство, което усещаме, когато преминаваме през тъмни и трудни моменти. Ние празнуваме Възкресението, но често прескачаме трите дни с тъмнина и отчаяние у учениците, когато те смятат, че Исус е мъртъв и че с Него са погребани и всичките им надежди.

Отговорът не е само да пеем песни в минорна тоналност, които създават тъжно усещане. Подобни песни най-често са свързани с покаяние или с Христовата жертва за нас. Трябва да внимаваме също да не използваме единствено такива тъжни песни по време на Господнята трапеза, чието наименование на гръцки е *Евхаристия* и означава „благодарност“. Дали пристъпваме към трапезата на Господа, за да тъгуваме или за да благодарим? След като сме изповядали нашия грях и приели жертвата на Исус за нас, не ли е вече време за радостна благодарност?!

През този месец в църквата празнуваме Адвента: новината, че Христос е дошъл и отново ще дойде за нас. Празнуваме Емануил, Бог с нас. В този период на светлина и красота има обаче и хора, които дълбоко тъгуват и страдат. Те имат нужда да се молят и да пеят заедно с псалмиста: „Ти си преброил скитанията ми, сложи сълзите ми в съда Си. Не са ли те записани в Твоята книга?“ (Пс. 56:8). Вярвам, че *псалмите на дезориентация* са предизвикателство за нас и ни приканват да се запитаме дали оставяме място за плач в живота на църквата. Как да помогнем на вярващите да изразяват своите молби и скърби по начин, който ще ги доведе до хвала?

В следващата част от тази поредица ще разгледаме третата група псалми, които говорят за новата ориентация, постигната в нашето отношение с Бога – след като преминем периоди на дезориентация. □

(следва)

Зорница, декември 1944 г.

Евангелски живот

Една българска обединена евангелска църква

Идеята за обединение на евангелските деноминации в единна евангелска църква отново е заробила в ума на много евангелисти. Още през август 1944 г. на заседанието в Пазарджик върховният съвет на Обединени евангелски църкви е разисквал този тъй важен въпрос. П-р Ламбри Мишков, член на съвета, е изработил догматична база, която примирява доктриналните различия на деноминации те в Обединени евангелски църкви.

В София идеята за една единна евангелска църква е намерила поддръжници сред евангелисти от четирите деноминации. Избран е акционен комитет, който да работи в това направление и който е изпратил апел до всички евангелски общества в страната. На 5 декември в София са имали съвместно заседание върховните съвети на съборните, баптистките и петдесетните църкви, където се е разгледал въпросът за сливане на трите църковни групи. Тези прояви ни доказват, че настоящата раздробеност не задоволява

българските евангелисти, че те търсят и искат нещо, което да ги приближи към идеала, посочен от Спасителя: „Да бъдат всички едно!“.

Бог да благослови всички старания за обединение и дано имаме по-скоро една единна българска евангелска църква. Това е повелята на историческите моменти, които преживяваме!

Едно пасторско посещение в Разлог

На 19 ноември църквата беше посетена от пастирите Герасим Попов, Симеон Илиев и Кръстьо Тихов. П-р Герасим Попов говори за чудните благовремения за работа, които Божиите работници имат днес, а п-р Симеон Илиев – за нуждата от обединение на всички евангелски сили. Живите слова на пастирите, солата и общото братско пеене създадоха един истински духовен пир за нас. Братята пастори увеличиха радостта ни, като ни обещаха да ни посетят пак.

Бог да благослови тези Божи работници!

Съобщава: Тодор Рачев

Софийски евангелисти при ранените войници

На 21 ноември група младежи-хористи от евангелските църкви в София посетиха ранените войници, настанени в Занаятчийското училище. Със събраните предварително между софийските евангелисти 14 562 лева бяха купени плодове, писалки, самобръсначки, пликове за писма и други необходими принадлежности.

С ободрителни слова евангелските младежи раздадоха тези подаръци на ранените войници. Изпети бяха и няколко духовни песни. Някои от леко ранените войници, както и милосърдните сестри, трогнати от хубавите духовни песни, пожелаха и те да пеят с младите. Според техните собствени признания, посещението на евангелските младежи се различавало от другите посещения.

При напускането на болницата ранените войници изказаха своята сърдечна благодарност на младежите-хористи и помолиха да бъдат посетени отново.

Съобщава: инж. К. Богатев

ТОЗИ МЕСЕЦ

Уилям Гладстон – премиерът с безупречен живот

п-р Владимир Железов

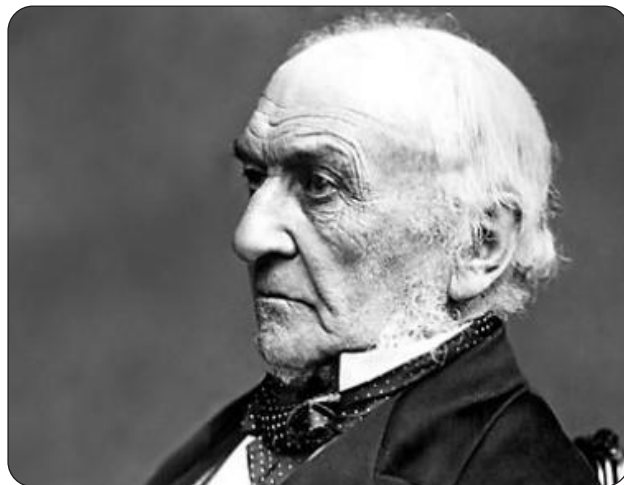
Преди 215 години, на 29 декември 1809 г. в Ливърпул се ражда Уилям Юърт Гладстон. Той е четвъртият син на заможния търговец, земеделец и политик от партията на торите Джон Гладстон. Майка му Ани Макензи Робъртсън, макар и прикована на легло от тежка болест, ражда шест деца. Тя е жена със силна вяра в Бога и евангелски разбирания, които определят ценностите на всичките ѝ деца.

Човек със силни духовни убеждения, Уилям Гладстон заема редица държавни длъжности, между които и министър-председател на Англия. Избран за депутат на 22 години, той служи като такъв цели 65 години. Осъществява много реформи в Британската общност. Посветен на Бога англиканец, той е хуманист, познавач на Библията и човек на молитвата. Гладстон се стреми да основава всичките си решения на морални и духовни ценности. Срещу него са отправяни много нападки заради духовния му живот. Обвинявали са го в неморалност и други нередни постъпки, но той е преодолявал всяка атака. Уилям Гладстон гледа с сериозно на службата си в политическия живот като „благословено призвание“ от Бога. Веднъж казва на кралица Виктория: „Моят политически или обществен живот е най-хубавата част от живота ми. Полагам големи усилия да правя и избягвам това, което Господ Христос би искал да правя и избягвам.“

Израснал в дом на посветени християни, още като млад Гладстон посвещава живота си на Христос. Преди да започне политическа кариера, той сериозно обмисля да приеме свещенически сан, но когато влиза в парламента през 1832 г., приема това като призванието на живота си и повече никога не се колебае дали да продължи в него. Политическата му кариера продължава повече от 60 години.

Бил е председател на търговския съвет, секретар за колоните, канцлер на хазната и в продължение на четири мандата – министър-председател. Сред многобройните

му постижения е разформироването на Ирландската църква, за да освободи римокатолиците от задължението да плащат данъци на Англиканската църква. Той подкрепя ирландския закон за земята, който защитава селяните. Провежда и важни реформи: прием на държавна служба след конкурс, тайно гласуване, премахване на продажбата на офицерски чинове в армията, забрана на бичуването на войници в мирно време, разширяване на образованието и реорганизация на съдилищата.

Снимка на Уилям Гладстон
| източник: www.bbc.co.uk

Въпреки тези успехи, той е противоречива личност. Не е харесван от кралица Виктория и има много политически съперници, сред които е и известният Бенджамин Дизраели. През годините на политическата си дейност Гладстон постепенно се отказва от традиционните убеждения на торите за значението на ранга и привилегиите – убеждения, които Дизраели горещо отстоява. Макар че започва политическото си битие като водач на умерени тори, наречени „пийлити“, Гладстон има различни убеждения от консервативната партия. През 1852 г. той отказва предложението на лорд Дарби и Дизраели да влезе в техния консервативен кабинет, решително се противопоставя на бюджета на Дизраели

и допринася за бързото събаряне на това правителство. Тези събития бележат разлив на Гладстон с партията на торите.

Така антипатията на Дизраели към Гладстон се засилва. Когато Гладстон става канцлер на хазната, Дизраели (предишен на този пост) отказва да му предаде традиционните одежди. Гладстон многократно ги изисква, а Дизраели изпраща уклончиви отговори. (Одеждите така и не са изпратени, а днес са изложени в дома на Дизраели в имението Хюгенден).

Идеалите, на които се основава обществената философия на Гладстон, се коренят в юдео-християнския морал. Сред тях той вярва: „Задълженията на управниците са строго и особено религиозни... Личностите... са длъжни да пренасят в своите действия духа на възвишените истини, които са припознали.“ Освен че възприема политиката като „благословено призвание“, а Парламента – като мястото, където християнските принципи могат да се приложат към „многобройните въпроси на времето“, Уилям Гладстон е неуморим защитник на свободата като общочовешка ценност. За него свободата е основно условие за съвършенство в човешките неща, а християнската му съвест го води да упражнява властта с цел да облекчава бедните, болните и страдащите. Не е случайно, че в една колониална империя, която изгражда външнополитическите си отношения на основата на своя финансов и геополитически интерес, Гладстон е твърд защитник на онеправданите дори и когато тази позиция е в ущърб на страната му. Забележителен пример за това е реакцията му спрямо зверствата, извършени от османските турци срещу българите в Батак.

През 1876 г., когато в българските земи избухва Априлското въстание, Григор Начович, един от ръководителите на южнославянското освободително движение, се свързва с Уилям Гладстоун. Информацията за изколането на 5000 мъже жени и деца в Батак достига до Гладстон чрез >>

>> активното съдействие на протосингела на Пловдивската митрополия архимандрит Методий Кусев. Той излага събраните доказателства за трагедията на българския народ на събитие в Робърт колеж, на което присъстват Джордж Уошбърн, д-р Албърт Лонг, дипломатически представители на европейските страни и кореспонденти на западни вестници. Веднага след срещата си с архимандрит Методий, Алберт Лонг отпътува за Англия. Той се отдава изцяло на битката на либералната опозиция, целяща да се създаде „българската агитация“.

Лонг предава наличната информация на английската преса, говори с либералните активисти и обсъжда ситуацията в България с Гладстон. През същата година Гладстон публично се проявява като защитник на освобождението на България. От юли до септември 1876 г. той повдига в Англия въпроса за ужасите след Априлското въстание в известната „Българска агитация“ и взема дейно участие в организирането на обществено движение против източната политика на Бенджамин Дизраели.

През 1876-1877 г. Гладстон написва *Българските ужаси* и *Източният въпрос*, както и *Уроци по клане*. Поради документалната си стойност и достоверно излагане на фактите за жестоките изстъпления Османската империя в потушаването на

Априлското въстание, тези съчения се превръщат в ключови писмени свидетелства. Те показват на цялата общественост в Европа и САЩ нуждата от подкрепа на християнското българско население,

Статуя на Гладстон пред Bow Church в Лондон
| източник: Wikipedia

оставено на произвола на османската злоба. Така застъпничеството на Гладстон и участието му в събитията, довели до освобождението на България, не може да се подценява.

Интересите и дарбите на Уилям Гладстон се простират отвъд политиката. Той е превъзходен лингвист, класически учен и плодовит автор, който често сътрудничи на рецензии и списания. От перото му излизат статии на най-различни теми, включително поезия, конституционна политика, икономика и църковна история.

Той обича природата и практикува активни физически упражнения. Освен това, въпреки че изисква много от себе си, често намира време за лична благотворителност. В по-късните си години написва няколко труда в защита на християнската вяра. Веднъж публично дебатира с известния агностик Т. Х. Хъкли относно разказа за Сътворението на света в книгата *Битие*.

„Великият старец“ се оттегля от политическия живот в началото на 1894 г. Той пътува много и продължава да пише по различни теми. След смъртта си през 1898 г. е погребан в Уестминстърското абатство. От всички многобройни възпоменания в негова памет може би най-краткото и най-простото е най-красноречиво. Лорд Солсбъри го нарича „велик християнин“! □

Глобален форум на LittWorld в Мексико

Константин Диялянов

От 3 до 8 ноември в град Пуебла, Мексико, се провежда **LittWorld 2024** – международна конференция за насърчаване и подпомагане на разпространението на християнското писано слово. Събитието се организира на всеки три години от *Media Associates International* (MAI).

Мотото на тазгодишната конференция беше: „Публикации, които влияят дългосрочно“. От основаването си през 1985 г. в Чикаго, MAI се стреми да обучава и подпомага писатели и издатели от различни краища на света. Показателно за влиянието им беше присъствието на приблизително 200 души от 40 държави.

Програмата беше открита с темата „Постоянство за дълготраен ефект“ от Сали Айзаяс от Мексико. Тя разказа как четири десетилетия следва Божия призив като писател и редактор.

Говорители от различни краища на света споделяха насърчения и практични съвети по важни за вярващите писатели и издатели теми. Марк Карпентър, издател от Бразилия, зададе провокативния въпрос дали чакаме една идея да се утвърди на пазара, преди да решим да инвестираме в нея. След това разказа за успешни техни проекти, които са били новост за тях и бранша. Африка Мхлофе

от РЮА акцентира на отговорността на християните да говорят истината. Джанет Уилсън от Великобритания разказа за важността на детската християнска литература. Арди Роберто от Филипините насърчи присъстващите да излязат от зоната си на комфорт и да творят не само за християни, а и за невярващи. Имаше и сесия, посветена на употребата на изкуствен интелект в сферата на издателската дейност.

Значително време бе предвидено за обучителни и практични сесии с различна насоченост. Присъстващите можеха да си изберат важните за тях теми. Основните направления на обучението бяха за писатели и издатели. Част от сесиите предоставяха обща информация, като: „Как да развием издателската философия и как това да ни помогне да реализираме издателската си мисия и визия“. Други семинари бяха доста по-конкретни, като: „Как да използваме големи бази данни“, „Как да изградим героите в една книга“ или „Как да създадем личен писателски бранд“. Около 40 души от различни държави бяха ангажирани да водят основните и работни сесии по време на конференцията, разкривайки богатството на таланти, които Бог е разпръснал по целия свят.

В отделна зала беше предоставена възможност на писатели и издатели да изложат свои произведения. Най-много бяха изданията на английски език, предпочитан не само в англоговорящи райони, а и немалко африкански страни. Сериозно присъствие имаше и литературата на испански език от Мексико, Аржентина, Чили, Перу и др. Имаше книги на арабски, вьетнамски, полски, чешки, френски. Единствената книга на български бе приключенският фантастичен роман за младежи *Реална виртуалност* от Константин Диялянов.

Досегашният президент на MAI Джон Мауст се оттегли, а ролята му бе поета от Хедър Пуболс

ХРОНИКА

(на снимката горе). Също така беше създадена нова структура за Латинска Америка: *MAI-América Latina*. Както вече съществувашите *MAI-Europe* и *MAI-Asia*, тя има за цел да подпомага по-целенасочено местни писатели и издатели.

Организаторите бяха предвидили културна обиколка в близкото селище Чулула, смятано за едно от най-старите постоянно обитавани места в света. От малко село, до голям регионален център през VII век, днес то е в покрайнините на град Пуебла, един от най-големите градове в Мексико, югоизточно от столицата. В Чулула има забележителности, които предлагат възможности за всеки посетител да се наслади на местната история и култура. Стари и реновирани индиански руини, някои от най-старите католически църкви на континента и панорамна гледка към високия 5393 метра вулкан Попокатепетл, който по време на конференцията активно изпускаше дим, пара и малки количества пепел.

Конференцията завърши с традиционни изпълнения на фолклорна музикална група от Мексико. Вечерта бе посветена на разнообразието на култури по света, а участниците бяха насърчени да демонстрират традиционни и обичаи облекла.

Бяха раздадени награди за принос към християнската литература. Кейла Очоа Харис от Мексико получи наградата *Distinguished Trainer Award* за усърдието си да подпомага християнски автори, в допълнение на написаните от нея 20 книги. Аржентинското издателство *Certeza* получи наградата *Robert B. Reekie Global Publisher Award* и беше представено на конференцията от жените от три поколения в едно семейство: Беатриз Бруно, дъщеря и Даниела и внучката и Флор. Последната награда *Judith E. Markham Editorial Legacy Award* беше присъдена на Калимене Бада от Бенин, помощник редактор в *Presses Bibliques Africaines* (РБА), където се предлага обучение за християнски редактори от развиващи се държави. □

Константин Диялянов е роден през 1976 г. в Лом, а понастоящем живее в София. Занимава се с маркетинг в междинароана фирма, където съчетава натрупаните познания от две магистърски степени: машинно инженерство и маркетинг. Посветен християнин е от повече от тридесет години. Автор е на младежкия роман *Реална виртуалност*, един от малкото написани в жанровете фентъзи и научна фантастика от християнски писатели в България.

Гоненията срещу християни в Либия

п-р Владимир Железов

ЛИБИЯ – СТРАНА НА АНАРХИЯ И БЕЗЗАКОНИЕ

Либия е северноафриканска страна, която по население е почти колкото България (прибл. 7 млн. души), но площта ѝ е 17 пъти по-голяма, като 90% от нея е пустиня. По въздух отстои на по-малко от 1000 км от най-южната точка на страната ни, която я прави една от най-близките до нас африкански държави. Либия е предимно мюсюлманска страна. 98% от населението ѝ изповядва исляма, а едва 0,5% или малко над 35000 души са християни. Крайбрежието на Средиземно море бележи северната ѝ граница, което е предпоставка за успешен летен туризъм. Като добавим и огромните залежи на петрол, които страната има, би трябвало Либия да е богата и просперираща държава. Това обаче съвсем не е така. През последните десетилетия тя е разкъсвана от граждански войни и политическа нестабилност. През 2011 г. режимът на Муамар Кадафи, който ръководи страната от 1969 г., е свален след народни протести, прераснали в конфликт с въоръжена опозиция, подкрепена от НАТО. Поне 30000 либийци загиват в тази гражданска война, както и самият Кадафи. От 7 юли 2012 г., когато либийците провеждат първите си демократични избори след режима на Кадафи, до днес Либия се превръща в поле на сблъсък на два противоположни геополитически блока, които разделят сунитския Близък изток: (1) оста Турция-Катар, която подкрепя политическия ислям (ислямизма) и „Либийска зора“, официалното обединение на ислямистите в Либия; (2) оста Обединени арабски емирства-Саудитска Арабия-Египет, която разглежда политическите ислямисти като екзистенциална заплаха за своето управление и затова подкрепя фелдмаршал Халифа Хафтар, командир на т. нар. Либийска национална армия. Русия също подкрепя последния, в стремежа да засили влиянието си в региона.

Коптски свещеник по време на възпоменателна церемония в градчето Ал-Ур в южната египетска провинция Миня на 16 февруари 2015 г. Той показва снимка на мъж от египетските християни-копти, убити от ИДИЛ в Либия | източник: time.com

Понастоящем страната е разделена на две части, които не могат да постигнат съгласие за организирането на общ парламент, който да въведе ред в страната и да разреши множеството проблеми, които политическата нестабилност носи със себе си. Либия продължава да бъде територия, разкъсвана от конфликти. Голяма част от страната е в състояние на непрекъсната анархия, управлявана от милиции,

свързани с официалното правителство в западната част на страната, или от Либийската национална армия в източната, като и в двата случая има силно ислямистко влияние.

Поради ширещото се беззаконие християните лесно стават обект на насилие и убийства. Тези, които са отхвърлили исляма и са приели вярата в Христос, са в най-голяма опасност. Ако някой либиец от мюсюлмански произход приеме християнската вяра, вероятно ще бъде подложен на силен натиск и тормоз от страна на семейството си и по-широката общност, за да бъде принуден да се откаже от Христос. Той или тя се излага на риск от домашен арест, нападение, отвлечане, сексуално насилие или убийство. Тези, които отказват да се отрекат от Христос и отново да се върнат към исляма, много често биват убивани. Поради тези антихристиянски настроения, за новопокръстените е изключително опасно да се събират за богослужение, а църковният живот почти не съществува.

Либия на практика е страна, в която няма върховенство на закона. Както местните християни, така и всички онези, които пристигат от други страни, са подложени на изключително насилие. Без централно правителство, което да поддържа реда и законността, властта е поверена на войнстващи ислямски екстремистки формирования и на организирани престъпни групи. Те се насочват към християните, някои от които отвлечат, а други избиват. Вярващите, които публично изразяват убежденията си и правят опити да споделят Евангелието с други хора, поемат най-голям риск да бъдат арестувани или наказани от екстремистки групи.

Вярващи от други части на Африка също стават мишена на екстремистки групи. Християните на юг от Сахара, много от които идват в Либия като разселени лица, опитващи се да стигнат до Европа, са изправени пред допълнителен риск, особено в онези части на страната, където действат радикални ислямски бойци. Тази уязвимост кара много чуждестранни християни да избягват изобщо да пътуват из страната. Поради липсата на официален статут, те могат да бъдат отвлечани и принуждавани да работят тежък труд или дори да бъдат трафикирани и използвани за сексуални услуги, затова екстремистките групировки се насочват и към тези вярващи. Дори когато не са из-

правени пред подобна съдба, християните от Субсахарска Африка са подложени на тормоз и заплахи от страна на радикални мюсюлмани. В няколко случая, които придобиват широка известност, десетки християни са убити брутално. Един от тези случаи, отразен широко в световните медии, е обезглавяването на 21 коптски християни през февруари 2015 г., последвано от убийството на 30 етиопски християни

през април 2015 г. от бойци на Ислямска държава. През 2020 г. Коптската православна църква канонизира тези 21 жертви от коптски произход, обяви 15 февруари – деня на тяхната кончина – за техен официален празник и издигна мемориал и музей в тяхна памет в малкото египетско градче Ал Ур, откъдето са повечето от жертвите.

Изглед към бизнес-центъра Tripoli Tower в Триполи | източник: wikiway.com

Липсата на едно централно правителство, което да налага законност и ред в страната, прави положението на християните несигурно. Повече от десетилетие Либия е едно от най-опасните места в света, където можеш да бъдеш християнин. Тази година насилието срещу вярващи се увеличи. Ясно е, че в нито една част на Либия не е безопасно за вярващите. Изповядването на вярата в Исус е достатъчно, за да доведе до натиск и насилие. От миналата година страната се е изкачила от пето до трето място в класацията на World Watch за интензивност на преследването на християни. Равнището на насилие срещу християни в Либия понастоящем се категоризира като „екстремно“.

КАК МОЖЕМ ДА СЕ МОЛИМ ЗА ЛИБИЯ

Либия продължава да бъде изключително нестабилна, а в някои части на страната няма върховенство на закона. Това води до опасност за Божия народ.

- Молейте се за стабилност и за въвеждане на ред в Либия.
- Молейте се Бог да защити християните мигранти от различните войнстващи екстремисти.
- Молейте се Бог да помогне на Своите хора да намерят общение помежду си.
- Молейте се Бог да даде на либийската църква възможност да се събира за поклонение на Бога.

МОЛИТВА ЗА ЛИБИЯ

Отче, Либия е смъртоносна страна за християните от толкова дълго време! Ние издигаме в молитва нашите братя и сестри, които живеят под постоянен риск, само защото се покланят на Теб. Молим Те да утетиши онези, които са загубили близки или са били изгонени от семействата си. Молим, покажи лицето и милостта Си на вярващите, които са били заловени и рискуват да бъдат принудени да работят или да се занимават със сексуални услуги. Моля Те, Боже, бъди с Твоите хора навсякъде в Либия, където те са изложени на риск от нападения и смърт. Имай милост към тях и към нас. Молим се в името на Твоя Син, нашия Господ Исус. Амин. □